

Ing. Miroslav Mazúr po tretí raz primátor Vrútok!

Do poslaneckých lavíc zasadnú štyria staronoví a ôsmi noví poslanci.

viac na str. 2, 3

VRÚTOČAN

Ročník 25, číslo 12 / 2014

Mesačník Vrútok - bezplatne

OBSAH

* Strany 2 - 3
Výsledky komunálnych volieb

* Strana 4
Príhovor primátora

* Strana 5
Rokovanie MsZ

* Strana 6
Aktuality

* Strana 7
Vianoce v minulosti

* Strana 8
Spoločenská rubrika
Rubrika o slovenčine

* Strana 9
Rozhovor

* Strana 10
Križovka

* Strany 11 - 12
Inzercia
Pozvánky

Aby ste zvládali
predvianočný zhon
s ľahkosťou a v pohode,
samotné Vianočné sviatky
v radosť a pokoji
a do nového roku 2015
všetko naj, naj, naj
praje redakcia Vrútočana.

Výsledky komunálnych volieb v meste Vrútky konaných 15. 11. 2014

Hlasovanie občanov mesta Vrútky pri voľbe primátora mesta

p. č.	Meno a priezvisko	OK 1	OK 2	OK 3	OK 4	OK 5	OK 6	OK 7	SPOLU
1	Juraj Bado	61	70	36	33	26	45	39	310
2	Jozef Brezňan, Mgr.	23	25	14	6	23	38	11	140
3	Dušan Chrastina	93	44	28	31	87	52	69	404
4	Ľubomír Kerdík, Ing.	69	45	30	49	26	41	42	302
5	Miroslav Mazúr, Ing.	144	114	123	69	130	201	213	994
6	Martin Stankoviansky	30	17	9	17	8	14	7	102
7	Peter Šimkovič, Mgr.	56	41	24	34	59	119	68	401
8	Anna Turčinová, Mgr.	34	8	5	7	25	14	19	112

Poradie:

1. Ing. Miroslav Mazúr
2. Dušan Chrastina
3. Mgr. Peter Šimkovič

4. Juraj Bado
5. Ing. Ľubomír Kerdík
6. Mgr. Jozef Brezňan

7. Mgr. Anna Turčinová
8. Martin Stankoviansky

p. č.	Okrskové komisie	OK 1	OK 2	OK 3	OK 4	OK 5	OK 6	OK 7	SPOLU	% účasť
	Počet zapísaných voličov	1045	898	586	612	1187	1078	794	6200	
	Počet odovzdaných obálok	514	367	272	251	393	535	472	2804	
	Platné hlasy – primátor	510	364	269	246	384	524	468	2765	
	Platné hlasy-poslanci MsZ	478	358	262	248	372	512	466	2696	
	% účasť voličov	49,19	40,87	46,42	41,01	33,11	49,63	59,45		45,23

OK č. 1 – ZUŠ F. Kafendu, OK č. 2 – MŠ I. čl. brigády, OK č. 3 – MŠ Nábřežná, OK č. 4 – ZŠ s MŠ M. R. Štefánika, OK č. 5 – ZŠ H. Zelinovej, OK č. 6 – MŠ Francúzskych partizánov, OK č. 7 – AMOS Hluchovo

Hlasovanie občanov mesta Vrútky pri voľbe poslancov MsZ

Poradie	p.č.	Meno a priezvisko	OK č.1	OK č.2	OK č.3	OK č.4	OK č.5	OK č.6	OK č.7	politická strana	počet získaných hlasov
1	19	Marián Krivuš, ThDr.	155	90	128	89	130	181	152	NEKA	925
2	39	Anna Sviteková, Ing. Mgr.	86	57	49	54	93	113	170	NEKA	622
3	37	Peter Stankoviánsky	117	107	56	57	86	112	58	NEKA	593
4	1	Božena Blahušiaková	123	66	59	54	95	89	79	NEKA	565
5	5	Ivan Doskočil, Mgr.	109	53	42	40	70	89	139	NEKA	542
6	10	Jozef Gorcovský	92	65	39	42	105	126	59	NEKA	528
7	23	Michal Kuric	99	69	63	58	75	76	73	SMER - SD	513
8	26	Branislav Mažgút	108	58	52	45	100	65	70	NEKA	498
9	8	Lenka Francúzová, Mgr. MA	90	53	49	41	122	68	70	KDH, SDKÚ- DS	493
10	18	Miroslav Krajčí, Ing.	70	36	35	26	60	97	146	NEKA	470
11	16	Mária Kevická, Mgr.	82	33	44	56	64	107	80	NEKA	466
12	9	Martin Gašparik	111	102	47	36	58	58	50	NEKA	462
13	20	František Kurhajec	77	50	34	23	60	84	119	SDS	447
14	35	Mária Rovňáková, Mgr.	83	41	41	44	74	82	78	NEKA	443
15	3	Jozef Brezňan, Mgr.	80	79	44	41	64	81	52	SMER - SD	441
16	27	Danica Medvecká, Mgr.	71	47	28	34	53	139	68	KSS	440
17	6	Slavomil Ďuriček, Ing.	75	55	36	22	61	75	65	SMER - SD	389
18	40	Monika Ševčíková, Mgr.	75	71	23	40	60	57	36	SMER - SD	371
19	2	Ivana Borsányiová, Ing.	68	43	35	21	49	81	63	SMER - SD	360
20	4	Miroslava Dékany Fraňová, RNDr., Ph.D.	62	27	33	35	56	69	75	NEKA	357
21	12	Peter Hanzel, Ing.	75	34	24	33	36	58	93	NEKA	353
22	42	Marta Vevericová	57	24	19	24	29	30	126	SIET	309
23	36	Peter Scherer	58	42	39	33	41	61	31	NEKA	305
24	38	Marta Stráňavová, Ing.	54	36	24	16	41	61	73	NEKA	305
25	15	Zdeněk Jurčák, Mgr.	54	33	27	14	39	80	33	SMER - SD	280
26	31	Tomáš Nosák, Ing.,PhD.	49	48	31	26	50	45	28	SMER - SD	277
27	7	Martin Fiolek, Mgr.	54	25	27	29	29	45	57	NEKA	266
28	29	Dagmar Mlynárová, Mgr.	52	30	32	17	44	47	31	SMER - SD	253
29	28	Ján Mišík, Ing.	52	34	28	30	47	30	31	SMER - SD	252
30	13	Jozef Haráni	57	28	21	27	43	37	32	NEKA	245
31	11	Miroslav Grajciar, Bc.	34	26	15	23	55	53	33	SNS	239
32	22	Jozef Kurhajec	41	35	23	8	43	62	25	SMER - SD	237
33	34	Anna Pučeková, Mgr.	45	37	16	37	30	41	29	NEKA	235
34	14	Lenka Jirkovská	43	36	14	12	43	57	28	SMER - SD	233
35	24	Oľga Lysičanová	49	34	19	36	28	26	29	SDS	221
36	43	Peter Voronič	37	37	17	15	29	58	18	SMER - SD	211
37	21	Ján Kurhajec	30	20	10	10	29	76	33	SDS	208
38	44	Zuzana Zigová	42	42	23	19	24	24	25	MOST—HÍD	199
39	33	Libor Pomikálek	24	19	40	16	38	36	18	NEKA	191
40	41	Miroslav Tavač, Ing.	37	22	20	18	32	29	21	SDS	179
41	30	František Molnár, PhDr.	18	14	14	18	12	22	63	MOST—HÍD	161
42	25	Rastislav Majorský, Mgr.	27	21	11	13	20	23	43	SNS	158
43	32	Jana Papanová	43	12	15	10	19	13	16	MOST—HÍD	128
44	17	Marta Kianicová	29	17	9	8	29	9	10	SIET	111

Vážení spoluobčania,

prihovám sa vám niekoľko dní po znovuzvolení za primátora nášho mesta. Práve vy ste mi vyslovili podporu v komunálnych voľbách, ktoré sa konali 15. novembra 2014, za čo vám úprimne a s pokorou ďakujem. Ďakujem za všetkých 994 hlasov, ktoré som od vás dostal. Je to veľká zodpovednosť a sľubujem, že vás nesklamem. Chcem sa poďakovať aj ostatným občanom, ktorí sa na komunálnych voľbách zúčastnili. Po tretí raz som sa rozhodol kandidovať hlavne preto, aby som nadviazal na prácu, ktorú som vykonal počas ôsmich rokov vo funkcii primátora. Nejdem konkretizovať všetky body volebného programu splnené spoločne s poslancami MsZ. Mohli ste sa s nimi oboznámiť v predchádzajúcom čísle mesačníka Vrútočan. Som však nesmierne rád, že som od vás dostal mandát na obdobie rokov 2014 – 2018. Je dôležité pokračovať v začatom diele, pretože výsledky a zmeny neprichádzajú z jedného dňa na druhý, všetko chce svoj čas. Vrútky trápia mnohé problémy a ja sa budem usilovať v nasledujúcom období naplniť svoj volebný program, ktorý bude spoločne s novým poslancovým zborom zosúladený na februárovom zasadnutí MsZ v roku 2015. Ak by som to mohol zjednodušiť, hospodárenie mesta je tak trochu podobné hospodáreniu v domácnosti. Sami dobre viete, čo si môžete každý mesiac dovoliť – a naopak, na čo musíte nejaký čas šetriť. Rozpočet v domácnosti ani v meste skrátka nepustí. Povieť vám na rovinu – finančná situácia mesta je taká ako som ju popísal septembrovom čísle časopisu Vrútočan. Akútne

treba riešiť napr. otázku financovania mestskej autobusovej dopravy s mestom Martin a vedením SAD. Musí sa zvýšiť koeficient prerozdelenia finančných prostriedkov pre mestá a obce, pretože súčasný stav je neúnosný. Nebudem tu menovať projekty, ale práve vo využívaní fondov z EÚ vidím spôsob ako revitalizovať a budovať ďalej naše mesto. Ved' práve výstavbou, rekonštrukciou, kúpou pozemkov, revitalizáciou sa zvyšuje základné imanie mesta. A to sa za posledných osem rokov aj zvýšilo a dokonca zdvojnásobilo na vyše 16 mil. eur. V tomto trende hodlám pokračovať aj naďalej.

Vážení spoluobčania, zvolili ste si 12 poslancov do mestského zastupiteľstva. Do poslancových lavíc zasadnú štyria staronoví a ôsmi noví poslanci. Zastupiteľstvo sa teda výrazne zmenilo a aj omladilo. Bez spolupráce s poslancami sa moje plány budú len ťažko realizovať. Verím, že spolu s novým poslancovým zborom nájdeme spoločnú reč a že sa nám podarí realizovať projekty prospešné pre Vrútočanov.

Vážení občania mesta Vrútky, blížia sa najkrajšie sviatky roka – Vianoce. Všetkým ľuďom dobrej vôle prajem krásne prežitie Vianoc v kruhu svojej rodiny. Vianočné sviatky by mali byť sviatkami pokoja a lásky, dňami, keď človek k človeku má najbližšie. Máme pred sebou 24. december, keď na svet prichádza dlho ohlasované dieťa, Ježiško, Syn Boha všemohúceho – plný lásky, pokoja a milosti, náš Spasiteľ a Vykupiteľ. Čas Štedrého večera, narodenia Pána, sa teda blíži, budme k sebe počas adventných dní a vianočných sviatkov ohľadupnejší, skúsme sa pozrieť do seba, zlepšiť, čo sa dá, byť lepšími k svojim najbližším, ale aj k priateľom, kolegom, známym i neznámym. Ved' každému z nás je príjemné vlúdne správanie iných k nám.

Do nového roku 2015 vám prajem, aby vás postrehlo viac šťastia, zdravia, veľa lásky.

Ešte raz vám všetkým úprimne ďakujem a srdečne vás pozdravujem. A pripomínam: som tu pre vás, moja práca je služba pre vás – budem sa snažiť zodpovedne ju vykonávať.

Ing. Miroslav Mazúr
primátor mesta

NOVEMBROVÉ ZASADNUTIE MESTSKÉHO ZASTUPITEĽSTVA

Posledné rokovanie končiaceho MsZ sa konalo 11. 11. 2014. Otvoril a viedol ho primátor Vrútok Ing. Miroslav Mazúr.

MsZ prijalo tieto uznesenia:

Uznesením č. 167/2014 MsZ berie na vedomie správu o plnení uznesení MsZ so stanoviskom hlavného kontrolóra mesta.

Uznesením č. 168/2014 MsZ ruší uznesenie č. 12/2007 zo dňa 18. 12. 2007: bod U/28.

Uznesením č. 169/2014 MsZ schvaľuje dodatok č. 2 Všeobecne záväzného nariadenia č. 3/2012 o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálny odpad a drobné stavebné odpady na území mesta Vrútky.

Uznesením č. 170/2014 MsZ schvaľuje správy o výchove – vzdelávacej činnosti, jej výsledkoch a podmienkach škôl a školských zariadení v školskom roku 2013/2014 za školy a školské zariadenia:

1. Základná škola s materskou školou na Ulici M. R. Štefánika
2. Základná škola Hany Zelinovej na Ulici Čachovský rad.
3. Základná umelecká škola Frica Kafendu na Ulici sv. Cyrila a Metoda.
4. Materská škola na Ulici Francúzsky partizánov.
5. Materská škola na Ulici Nábřežná.
6. Materská škola na Ulici sv. Cyrila a Metoda.
7. Centrum voľného času DOMINO na Ulici M. R. Štefánika.

Uznesením č. 171/2014 MsZ schvaľuje všeobecne záväzné nariadenie č. 9/2014 o dočasnom obmedzení alebo zákaze užívania pitnej vody na iné účely v čase jej nedostatku a o spôsobe náhradného zásobovania vodou a náhradného odvádzania odpadových vôd a o zneškodňovaní obsahu žúmp podľa miestnych podmienok.

Uznesením č. 172/2014 MsZ schvaľuje všeobecne záväzné nariadenie č. 10/2014 o ochrane ovzdušia.

Uznesením č. 173/2014 MsZ schvaľuje všeobecne záväzné nariadenie č. 11/2014 o udeľovaní ocenení mesta Vrútky.

Uznesením č. 174/2014 MsZ schvaľuje všeobecne záväzné nariadenie č. 12/2014 o poskytovaní sociálnych služieb, určení výšky platieb a platenia úhrady za poskytované sociálne služby a o podmienkach platenia a financovania v zariadení SENIOR - Zariadenie pre seniorov a Dom sociálnych služieb Vrútky.

Uznesením č. 175/2014 MsZ berie na vedomie správu hlavného kontrolóra za ostatné obdobie od 8. 10. 2014 do 7. 11. 2014.

Uznesením č. 176/2014 MsZ schvaľuje zmenu v pláne kontrolnej činnosti hlavného kontrolóra mesta na prvý polrok 2015 a to nasledovnú: v mesiaci január sa mení na konci vety obdobie z „tretí štvrtrok 2014“ na „štvrtý štvrtrok 2014“.

Uznesením č. 177/2014 MsZ schvaľuje plán kontrolnej činnosti hlavného kontrolóra mesta na prvý polrok 2015.

Uznesením č. 178/2014 MsZ berie na vedomie odborné stanovisko hlavného kontrolóra mesta k návrhu rozpočtu na rok 2015 a roky 2016 – 2017 a návrhu programového rozpočtu.

Uznesením č. 179/2014 MsZ schvaľuje rozpočet mesta Vrútky na rok 2015.

Uznesením č. 180/2014 MsZ schvaľuje výhľad rozpočtu mesta Vrútky na roky 2016 a 2017.

Uznesením č. 181/2014 MsZ schvaľuje programový rozpočet mesta Vrútky na rok 2015 s výhľadom na roky 2016 a 2017.

Uznesením č. 182/2014 MsZ berie na vedomie čerpanie rozpočtu za III. štvrtrok 2014.

Uznesením č. 183/2014 MsZ schvaľuje rámcový plán pracovných rokovaní a zasadnutí MsZ na rok 2015.

Uznesením č. 184/2014 MsZ berie na vedomie kultúrny kalendár mesta na rok 2015 s pripomienkami.

Uznesením č. 185/2014 MsZ schvaľuje plán činností vecného a finančného zabezpečenia mesta Vrútky v zastúpení spoločnosti Mestský podnik služieb Vrútky, s. r. o. pre rok 2015.

Uznesením č. 186/2014 MsZ schvaľuje zmenu poplatku za správu bytového fondu podľa dodatku č.1, mandátnej zmluvy č.49/10-3.

Uznesením č. 187/2014 MsZ I. schvaľuje zámer zrušenia podielového spoluvlastníctva k pozemkom p. č. KN C 3479/1 o výmere 3639 m² a p. č. KN C 3479/2 o výmere 3639 m² ako prípad hodný osobitného zreteľa v zmysle § 9a ods. 8 písm. e) zákona č. 138/1991 Zb. o majetku obcí v znení neskorších predpisov.

II. schvaľuje zrušenie podielového spoluvlastníctva k pozemkom p. č. KN C 3479/1 o výmere 3639 m² a p. č. KN C 3479/2 o výmere 3639 m², nachádzajúce sa v katastrálnom území Vrútky na liste vlastníctva č.2071 a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva k týmto pozemkom reálnym rozdelením na základe geometrického plánu.

Uznesením č. 188/2014 MsZ I. berie na vedomie rozpočtové opatrenie č. 7/2014 a

II. schvaľuje rozpočtové opatrenie č. 8/2014 – presun finančnej čiastky 10 000,-eur z bežných výdavkov do kapitálových na zakúpenie nového servera.

Uznesením č. 189/2014 MsZ berie na vedomie informáciu o stave pohľadávok na nájomnom v mestských bytoch v správe Mestský podnik služieb Vrútky, s. r. o., v rozmedzí od septembra 2013 do septembra 2014.

Doplnenie uznesení z októbrového zasadnutia MsZ:

Uznesením č. 164/2014 MsZ berie na vedomie komplexné zhodnotenie volebného programu primátora mesta a poslaneckého zboru na obdobie rokov 2010 – 2014.

Uznesením č. 165/2014 MsZ schvaľuje odpísanie nedokončených investícií z majetku mesta v celkovej hodnote 188 561,29 eur podľa predloženého zoznamu.

Uznesením č. 166/2014 MsZ schvaľuje zmenu termínu zasadnutia Mestského zastupiteľstva Vrútky zo dňa 9. 12. 2014 na deň 11. 11. 2014. -red-

Do prázdných dvanástich poslaneckých stoličiek zasadnú už onedlho novozvolení poslanci. Ustanovujúce a prvé rokovanie nového mestského zastupiteľstva sa bude konať 12. decembra 2014 o 10. hod. v sobášnej sieni MsÚ vo Vrútkach.

OZNAM

Pre ročnú uzávierku bude
**pokladňa Mestského úradu vo Vrútkach
od 22. 12. 2014 do 6. 1. 2015 ZATVORENÁ.**

Posledným dňom, keď bude možno využiť služby
pokladne, je piatok 19. 12. 2014 od 8. do 12. hodiny.

**Pokladňa bude v novom roku opäť otvorená
od stredy 7. 1. 2015.**

Pri uhrádzaní poplatkov možno v čase od 22.12. 2014
do 6. 1. 2015 využiť služby banky, pošty alebo internetu.

Poplatky sa dajú uhradiť na číslo účtu :

11724362/0200 VÚB a.s.,

Variabilný symbol je v prípade platby za:

1. komunálny odpad alebo dane – číslo výmeru,
2. sociálne služby – mesiac, v ktorom sa služby využívali,
3. stravné alebo školné – mesiac, v ktorom sa služby využívali a sumu je potrebné uhradiť **na čísla účtov, ktoré sú uvedené na šekoch.**

Ing. Lenka Pašková, pokladník- účtovník

SENIOR JE UŽ OPLOTENÝ

V novembri sa spustila realizácia novej prístupovej
cesty k zariadeniu SENIOR Vrútky z Chotárnej ulice.
Nová prístupová cesta sa realizovala v spolupráci so
zamestnancami mesta – pod vedením vedúceho odde-
lenia komunálnych služieb Mgr. Richarda Huleja. Vybu-
dovanie prístupovej cesty uľahčí operatívu a samotný
chod zariadenia, lepšiu prístupnosť a dotvorí finálnu
etapu oplotenia celého objektu, čo skvalitní aj posky-
tovanie sociálnych služieb zariadenia.

Ing. Zuzana Muráňová, red

Námetové taktické cvičenie hasičov

Vždy počas októbrových
dní sa pravidelne robí
preverka pripravenosti
dobrovoľných hasičských
zborov, zisťuje sa, ako si
vedia poradiť s ohňom v
horských terénoch. Na
takomto cvičení sa 25.
októbra 2014 zúčastnili aj
vrútockí hasiči na svojej
starej Avii. V ranných ho-
dinách vyhlásil poplach veliteľ okrsku. Cvičenie vrútockých
hasičov spolu s dobrovoľníkmi z Lipovca, Kľačian, Záturčia
a Priekopy sa konalo v horskom teréne smerom na Magu-
ru v Turčianskych Kľačianoch. Hasiči si precvičili súdržnosť
medzi zborní a schopnosť pohybovať sa v horskom teréne.
Cvičenie splnilo svoj cieľ.

Text, foto: Daniela Siráňová

KALENDÁR PLÁNOVANÝCH ZASADNUTÍ MESTSKÉHO ZASTUPITEĽSTVA VO VRÚTKACH V ROKU 2015

10. 2. 2015 – utorok o 10.00 hod.

14. 4. 2015 – utorok o 10.00 hod.

16. 6. 2015 – utorok o 10.00 hod.

8. 9. 2015 – utorok o 10.00 hod.

Slávnostné MsZ pri príležitosti Dní mesta

20. 10. 2015 – utorok o 10.00 hod.

8. 12. 2015 – utorok o 10.00 hod.

Pracovné rokovania sa konajú podľa potreby týždeň
pred rokovaním MsZ a zvoláva ich primátor mesta.
V prípade zvolania neplánovaných rokovaní sa bude
postupovať v zmysle zákona.

Upozornenie: Materiály musia byť prerokované s MsÚ
– prednosta a referát vnútornej správy. Títo potvrdia ich
kompletnosť podľa zásad – dôvodová správa, návrh na
uznesenie, materiál. Zodpovedný je predkladateľ.

Poznámky:

- * Miesto konania MsZ je Mestský úrad Vrútky – sobášna miestnosť, Námestie S. Zachara 4
- * O 15.00 hod. občania majú možnosť predniesť svoje sťažnosti, pripomienky a postrehy k činnosti primátora mesta, poslancov MsZ, prednostu MsÚ a hlavného kontrolóra.
- * Materiály spoločností, v ktorých má mesto Vrútky 100% účasť – Mestský podnik služieb Vrútky, s.r.o. a organizácií, ktorých je mesto Vrútky zriaďovateľom, budú do programu zasadnutí MsZ zaraďované opera-
tívne podľa potreby, tak ako je stanovené v termínoch zasadnutí MsZ.

Mgr. Lenka Košútová, referát vnútornej správy

Dátum	Deň	December		
		RD	BO	ZVON
	Po			
	Ut			
	St			
	Št			
	Pi			
	So			
	Ne			
1	Po			
2	Ut			
3	St			
4	Št			
5	Pi			
6	So			
7	Ne			
8	Po			
9	Ut			
10	St			
11	Št			
12	Pi			
13	So			
14	Ne			
15	Po			
16	Ut			
17	St			
18	Št			
19	Pi			
20	So			
21	Ne			
22	Po			
23	Ut			
24	St			
25	Št			
26	Pi			
27	So			
28	Ne			
29	Po			
30	Ut			
31	St			

HARMOGRAM VÝVOZU SEPAROVANÉHO ODPADU NA DECEMBER 2014

Vážení občania,

Dňa 20.10.2014 opätovne
vyšla vo Vestníku verejného
obstarávania Verejná súťaž
na zber komunálneho odpadu
a jeho separovaných zložiek.
Otváranie ponúk od jednotli-
vých záujemcov bude usku-
točnené dňa 1.12. 2014. Nový
harmonogram SZ mesto zve-
rejní na stránke mesta ihneď po
podpísaní zmluvy na komunál-
ny odpad a spracovaní nového
harmonogramu.
Za porozumenie ďakujeme.

*Ing. Dana Pozorčiaková
referát odpadového hospodárstva*

vývoz skla

vývoz plastov

Vrútocké medzivojnové Vianoce

Pred vianočnými sviatkami mali domáce panie aj roľnícke gazdiné plné ruky práce. Všade v domácnostiach sa upratovalo; v bohatých domoch sa prášili plyšové koberce a umývali okná, leštil sa nábytok, porcelán i strieborné príbory, prali sa závesy, záclony a posteľná bielizeň. Niektoré domáce panie využili možnosť, ktorú počas predvianočných „bielych týždňov“ ponúkali bratislavské obchody s textilom, a objednali si alebo priamo kúpili kvalitnú posteľnú bielizeň, pretože počas vianočných sviatkov museli byť

v posteliach krásne naškrobené čisté obliečky na vankúše a periny. Roľnícke gazdiné vyprali obliečky a plachty, na mraze ich vysušili, prípadne vytiahli čisté zo zásuvkových truhliel.

Bohaté domáce panie objednali a s kuchárkami nakúpili všetko na vianočné pečenie a varenie. Voňali koreniny, do zásoby boli nakúpené múka, cukor, med, vajcia, smotana, maslo, mak, orechy, mandle, hrozienka, čokoláda. U mäsiarov sa objednávalo čerstvé i údené mäso, klobásy, v roľníckych rodinách pred Vianocami zakáľali. Zabezpečili sa ryby, husi, v „spešninových“ železničných vozňoch prichádzali koše s ovocím, nechýbali pomaranče, figy, d'atle, pre pánov vína, koňaky, pre dámy a slečny likéry. Z katalógov obchodných domov si bohaté maminky už pred prvou svetovou vojnou objednávali vianočné ozdoby, kolekcie čokoládových figúrok na vianočný stromček – často i 300- kusové. Katalógová ponuka bola veľká: darčeky i drahé dary pre otcov a matky vrátane kožušín a šperkov. Najväčšia ponuka darčiek bola však pre deti: dievčatkám šatôčky, kočíky a postielky pre bábiky, bábiky s vlasmi, modely obývacích izieb, spální, kuchýň, školských tried i obchodov, pre chlapcov koníky, vozíky, koče, armády vojakov, šable, pušky, modely stajní, spoločenské

hry. Zahanbiť sa však nedali ani majitelia vrútockých obchodov a zaobstarali to, o čo bol záujem. V chudobnejších rodinách robili darčeky rodičia: otcovia zmajstrovali koníka či vozíček, matky handrové bábiky, pre synov ušili alebo prešili nohavice, pre dcéry sukne, blúzky, kabátiky, z ovčej vlny uplietli šály, čiapky, vesty. V adventnom čase navštevovali veriaci Vrútočania katolícky a evanjelický kostol, modlili sa a postili.

Domácnosti voňali čistotou, v skriňach a truhliciach boli darčeky, v kôlnach napílené a narúbané drevo. Chudobní si vopred nachystali aj raždie, deti po okolí pozbierali rozsypané uhlie. Zabezpečenie vianočných stromčekov mali na starosti otcovia a dospelí synovia. Domáce panie, kuchárky a gazdiné sa chystali na predvianočné pečenie, rušno bolo aj vo vrútockých cukráňach, v ktorých si zámožné rodiny objednávali zákusky. Zvyčajne tri týždne pred Vianocami začali voňať perníky, ktoré museli do

sviatkov zmäknúť, podobne i zázvorníky. Postupne sa v železných kliešťach (oblátniciach) začali piecť oblátky, na plechoch koláčiky a zákusky; ako posledné sa pripravovali vianočky, kysnuté makovníky, orechovníky, tvarožníky či mrežovníky. Roľnícke gazdiné piekli od polnoci Štedrého dňa chlieb a potom koláče. Keď mali všetko upečené, začali variť. V katolíckych rodinách, kde sa pôvodne postili až do polnočnej omše, navarili na štedrú večeru kapustnicu so sušenými hubami, opekance s makom, rybu, niekde i rybaciú polievku. Uvarili síce aj údené mäso, klobásy a upiekli hydinu, ale jesť sa mohlo až od polnoci. Evanjelické rodiny nachystali kapustnicu s čerstvým a údeným mäsom i s klobáskou, k rybe zemiaky či zemiakovo-cibuľový šalát. V domoch s obývacou izbou bol už od predchádzajúceho večera ozdobený vianočný stromček, v rodinách s jednou izbou poslali rodičia malé deti von a zatiaľ chytro ozdobili jednoduchý malý stromček.

Keď domáce panie a gazdiné všetko skontrolovali, pripravili vianočný stôl. Prestreli biely obrus, pod tanieru dali mincu alebo šupinu z kapra, aby sa ich peniaze „držali a rástli nahor“, na stôl položili chlebič, podľa vierovyznania Bibliu alebo spevník, sviečku, do misky cesnak a drobné plodiny; v roľníckych rodinách dali nádobu s plodinami pod stôl. Na stole boli oblátky, med, jabĺčka, koláče a všetky pokrmy, ktoré rodina mala zjesť počas štedrej večere; to preto, aby gazdiná neodchádzala od stola. V bohatých vrútockých rodinách mali na obruse „millie“, dlhú zdobenú dečku, leskol sa drahý porcelán, strieborné svietniky a príbory. Ak v rodine niekto zomrel, prestreli na stôl tanier navyše, niekde do neho dali kúsok z každého jedla. Keď boli vianočné stoly prestreté, išli evanjelické rodiny do kostola na služby Božie a potom na cintorín zapáliť sviečku na hroby príbuzných.

K štedrovečernému stolu zasadli všetci sviatočne oblečení, bohaté deti mali nové šaty, chudobnejšie aj poplátané, ale zato čisté. Otec sa najprv pomodlil krátku modlitbu; ak mal na železnici službu, rodina sa navečerala pred jeho odchodom do práce. Každý dostal oblátku s medom, kúšтик cesnaku, matka urobila dcéram medom krížik na čelo, dospelí si pripili – zvyčajne „hriato“, bohatší koňak alebo likér. Nasledovala vianočná kapustnica, opekance s makom, ryba, rozkrajovali sa jabĺčka a podľa jadrovníka sa hádalo zdravie; jedával sa kompót zo sušeného ovocia, rozbaľovali sa darčeky, jedli koláče, zákusky a ovocie. Slobodné dievčatá veštili svoju budúcnosť. Členovia rodiny spievali vianočné piesne, rozprávali sa, spomínali a očakávali spevákov, prevažne mládež, ktorí chodili popod okná často až do rána. V katolíckych rodinách čakali na polnočnú omšu, do kostola však zašli pozrieť aj poniektorí evanjelici, aby ešte raz precítili vianočnú atmosféru, najmä ak všetko pokrýval biely sniežik. Na prvý vianočný sviatok išli evanjelici do kostola na služby Božie, katolíci na veľkú omšu, inak boli rodiny doma. Vládla príjemná vianočná atmosféra, deti sa hrali s darčkami, spievali sa piesne, spomínalo sa, jedli sa pokrmy navarené predchádzajúci deň. Na druhý vianočný sviatok, na Štefana, sa celé Vrútky dali do pohybu – navštevovali sa rodiny, priatelia, známi. Konali sa zábavy a vychýrené vrútocké divadelné predstavenia.

PhDr. Zora Mintalová Zuberová

**PRIVÍTALI SME
MALÝCH OBČANOV VRÚTOK**

Veronika DIKOŠOVÁ
Alžbeta HNILICOVÁ
Patrik JUDÁK

POVEDALI SI ÁNO

Marián ABAFFY Zuzana SMÍŽIKOVÁ

OPUSTILI NÁS

Jaroslav CIGLAN	51- ročný
Valeria POLÁČEKOVÁ	79- ročná
Gabriela BELICOVÁ	57- ročná
Etela TURCSÁNYIOVÁ	89- ročná
Libuša RUTTKAYOVÁ	85- ročná
Michal LACKO	31- ročný
Milan PADÚCH	57- ročný
František PETRÁŠ	77- ročný
Emília DARULOVÁ	72- ročná
Jozef KARPEL'	58- ročný
Helena POPLUHÁROVÁ	79- ročná
Ján BOKA	69- ročný

(Údaje poskytol referát evidencie obyvateľstva a matriky MsÚ – M. Blahová, I. Pepuchová.)

STRETNUTIE JUBILANTOV

Sobotu 8. novembra sa v obradnej sieni mestského úradu uskutočnilo stretnutie primátora mesta Ing. Miroslava Mazúra s občanmi Vrútok, ktorí sa dožili 70, 75, 80, 85 a 90 rokov. Do pamätnej knihy sa zapísalo vyše 50 jubilantov. Boli to dojmavé chvíle. Primátor mesta sa jubilantom poďakoval za to, čo dobré v živote vykonali, a pridal aj pranie: *Roky, ktoré máte pred sebou, prežite v spokojnosti, obklopení láskou, úctou a pozornosťou svojich najbližších i všetkých nás. Nech vás hreje pohľad na svoj život, ktorý kvitol v práci. Želám vám v mene všetkých prítomných, ako aj v mene svojom ďalšie roky života naplnené dobrým zdravím, spokojnosťou, osobným a rodinným šťastím. Prijmite túto oslavu ako úprimný prejav našej úcty a vďaky...*

Ku krásnemu výročiu im blahoželáme!

-red-

O SLOVENČINE

Napriek tomu, že mnohé výrazy sa používajú denne, sú nespisovné. Tu je niekoľko príkladov, ako znejú správne.

NESPRÁVNE

fénovať (vlasy)
jednať

obaja neprišli počas voľného času pre túto chvíľu pekný výhľad, že? to nevedí určený pre niečo potencionálny Koho je to kniha? počas Adventu

v Adventnom čase pokojné Vianočné sviatky

šťastný Nový rok 2015 menovať do funkcie

SPRÁVNE

sušiť (vlasy)
konať, robiť, počínať si, zaobchádzať

ani jeden neprišiel vo voľnom čase na túto chvíľu pekný výhľad, však? to nič, nič to určený na niečo potenciálny, možný Čia je to kniha?

počas adventu (z. lat. adventus = príchod) v adventnom čase pokojné vianočné sviatky

šťastný nový rok 2015 vymenovať do funkcie

Elena Režná, jazyková redaktorka

Čas adventný, čas vianočný

Vzácný čas pred Vianocami môžete v čase od 8.30 do 16. h. poskytuje príležitosť obohatiť Predvianočnú atmosféru sprísa duchovnými impulzmi počas literárno-hudobných podujatí. Adventné obdobie má jemní originálny vianočný ujatí. Adventné obdobie má Jána Krstiteľa spolu s Evanjelsvoje výnimočné čaro – očakávanie najkrajších sviatkov roka. Počas štyroch adventných diel' sa v rámci programu Od adventu do Vianoc uskutoční celý rad podujatí. Členovia Literárneho klubu Hany Zelinovej a Literárneho klubu Mateja Žačka sa vo vrútockom evanjelickom kostole 7. decembra o 15.30 h predstavia v literárnom programe obohatenom hudobnými vstupmi. Pre obyvateľov novozriadeného zariadenia Senior je na 10. decembra dopoludnia pripravené Vianočné zamyslenie, ktoré spestrí hudobný program. Vo vrútočkej ZUŠ iste nebude chýbať obľúbený vianočný koncert pedagógov a žiakov. 14. decembra možno v KKD navštíviť vianočné predajné trhy, kúpiť a priniesť výrobky z vlastných tvoriých dielní

Božena Blahušiaková

Na slovíčko so Zuzanou Ďanovskou (rod. Ertlovou) autorkou publikácie, Osobnosti druhej svetovej války

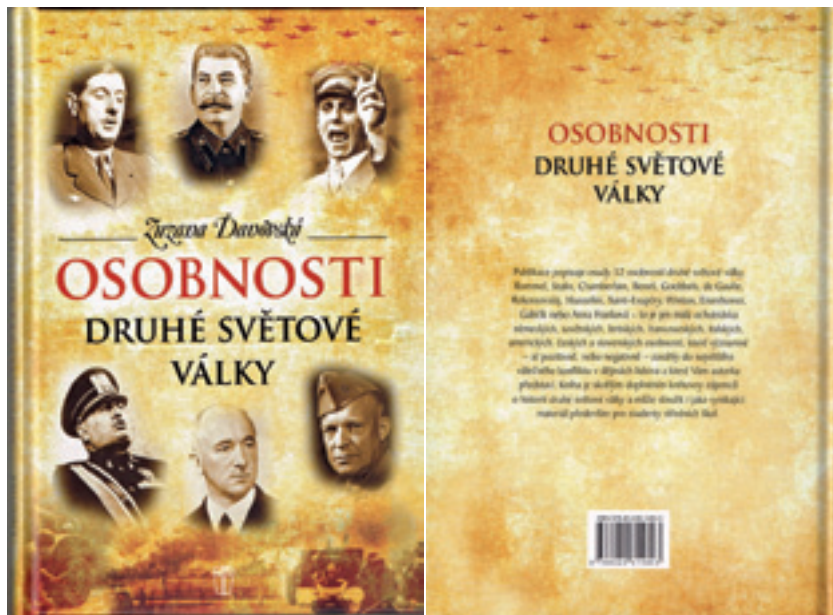
V novembrovom vydaní mesačníka Vrútočan sme v krátkosti predstavili knižnú novinku vrútockej rodáčky Zuzany Ďanovskej. A keďže Zuzka často navštevuje Vrútky, pretože tu má svoju rodinu, našla si čas aj na rozhovor.

Zuzana Ďanovská

* V svojej publikácii *Osobnosti druhej svetovej války* sa venujete životným príbehom osobností, ktoré významne, či už pozitívne, alebo negatívne, zasiahli do najväčšieho vojnového konfliktu v dejinách ľudstva. Ako ste sa k tejto problematike dostali?

Pre odpoveď na túto otázku sa musíme vrátiť do môjho detstva. Už ako desaťročná som začala zbierať životopisy známych osobností, a to najmä z oblasti športu, konkrétne hokeja. Inšpirovali ma úspechy národného družstva na majstrovstvách sveta a neskôr aj úspechy klubov v hokejovej extralige. Mala som spracované v rukopise celé extraligové tímy, a to z viacerých ročníkov. Môj záujem sa postupne prehlboval a rozširoval na mimošportové osobnosti. Ale teraz odpoveď na otázku. Pri štúdiu životopisných príbehov som narazila na veľmi smutný príbeh židovsko-nemeckého dievčatka Annelies Marie „Anne“ Frank (Anny Frankovej), autorky slávneho diela *Denník Anny Frankovej*, ktorý určite netreba nikomu osobitne predstavovať. Zvlášť ma v tejto súvislosti zaujal výrok Simona Wie-

senthala, známeho „lovca“ nacistov, ktorý o ňom povedal: „Denník Anny Frankovej dokázal viac než Norimberský proces.“ A potom bol už len krôčik k historickým materiálom o Norimberskom procese, konkrétne k jeho hlavným negatívnym osobnostiam.

* Životný príbeh Anny Frankovej vás pravdepodobne dojal, preto ste svoju publikáciu venovali práve autorke slávneho denníka.

Áno, máte pravdu. Je ťažké predstaviť si, akú morálnu silu malo 13- či 15-ročné dievča, ktoré napísalo takú úžasnú knihu, ktorá má i v súčasnosti veľkú vypovedaciu hodnotu. Preto som svoju publikáciu venovala práve Anne Frankovej.

* Okrem nemeckých osobností sú v publikácii aj životné príbehy sovietskych, britských, francúzskych, talianskych, amerických, českých a slovenských osobností. Ako ste uskutočnili výber?

Pri výbere jednotlivých hesiel som sa snažila dodržiavať zásadu, aby popri negatívnych osobnostiach boli v publikácii aj osobnosti pozitívne. Myslím, že sa to podarilo a z môjho pohľadu je zásada vyváženosti dodržaná.

* Publikácia vyšla v Prahe – v renomovanom nakladateľstve Naše vojsko, ktoré má vyše 70-ročnú tradíciu. Nie je bežné, aby mladej slovenskej autorke vyšla publikácia v takomto nakladateľstve. Ako sa vám to podarilo?

Ako takmer všetko v živote – je to sčasti dielom náhody, zohralo pritom rolu aj veľa priaznivých okolností. Nakladateľstvo ma napokon oslovilo a podmienkou z jeho strany bol môj súhlas, že publikácia vyjde v českom jazyku, pretože je určená najmä na český trh. To však neznamená, že na Slovensku sa nebude predávať. Konkrétne u nás sa predáva v najväčších a najznámejších kamenných a internetových kníhkupectvách v Martine.

-red-

O AUTORKE:

Zuzana Ďanovská (rodená Ertlová) sa narodila roku 1984 v Martine. S manželom Michalom a malým synčekom Miškom momentálne žije v Turčianskych Tepliciach, v časti Diviaky. Už v školskom veku sa zaujímala o osobnosti z oblasti športu a vytvorila niekoľko zväzkov rukopisov biografického charakteru. Záujem o históriu v nej prebudilo rodinné prostredie, v ktorom vzniklo niekoľko historických diel so zameraním na regionálnu problematiku. Už v stredoškolskom veku ju zaujímala najmä biografistika a postupne sa vykryštalizoval jej záujem o životné osudy ľudí, a to nielen osobností druhej svetovej vojny. Spracovala viaczväzkový rukopis, ktorý tvoril základ na spracovanie a vydanie publikácie v českom jazyku: *Osobnosti druhej svetovej války*.

Vianočná pranostika

	hromadne	1	vojenská jednotka	japonská zberačka ustríc	hovorový súhlas	unavil		opačná strana	odpad pri výrobe cukru	častica i spojka	žiješ	2	Azorské ostrovy
africký bocian							masť, tuk (zastar.)						
trošku, máličko (expr.)							kovové plechidlo horná končatina						
najedená					kyprili pluhom						prehra v boxe značka klobúkov		
fašné žrde na vozoch				vnútri kód Zairu						děcht vzorec jodidu draselného			
vodná elektrárň (skr.)			črta, vlastnosť čiarový rozhodca					zahnuté kovové klince, kramle					
okúžila, uchvátila								praobyvatelia Japonska					Taliansko, po česky
	African Union volanie, kričanie									American Defense Institute (skr.)			
výzva zachovať ticho										roh			
tamtá										 slovo režimácie týkajúca sa vody			
pohrebná hostina										umelý násyp			
EČV Revúcej			súzvuk tónov							symetrály			
ženské meno (16.2.)										podľa, po česky organ zrakú			
ako, po rusky				Rhode Island	orientálny rozprávko- vý hrdina		korálový ostrov	udávalo smer, viedlo	jeden, po anglicky osobné zámeno				ovinul, obkružil
	nočný motýľ najvyšší bod						kôstkovité tropické ovocie						
chystal obed							domáce meno Antóna nič				rozum ruské mužské meno		
zástup ľudí				anódy, po česky Oliver (dom.)						cesnak, po španiel latinský pozdrav			
cholin-esteráza (skr.)			nafúkli, nadúli znižený tón A						ostrý prízvuk Antonov				
udrel po hlave, omráčil (expr.)							drevené sedadlo						
plešina							stražil reč						

Pomôcky: ajo, Ainu, Akim, TONAK.

Autor: Milan Nemček

Milí čitatelia, všetkým, ktorí sa zapojili do novembrovej tajničky ďakujeme. Správne znenie tajničky je „*Ked' na Dušičky jasné počasie panuje, príchod zimy oznamuje.*“ Výhercov p. Danu Kolesárovú a p. Lenku Jirkovskú čaká v redakcii Vrútočana kniha Vrútky za čias monarchie od Zuzany Horníkovej. Decembrová tajnička v sebe ukrýva vianočnú pranostiku. Správne odpovede zasielajte na korešpondenčnom lístku s nalepeným kupónom do 20. decembra 2014 do redakcie Vrútočana, pre internetových čitateľov (bez kupónu na vrutocan@vrutky.sk.)

Kupón
Vrútočan
12/ 2014

Ďakujem za vašu podporu

Ing. Mgr. Anna Sviteková

-inzercia-

Vážení občania Vrútok!

Ďakujeme za vašu prejavenu dôveru, ktorú ste do nás vložili. Sľubujeme vám, že budeme pri výkone funkcie poslanca MsZ Vrútky uplatňovať zásady čestnosti, svedomitosti a pracovitosti. Naším predsavzatím je tu byť hlavne pre vás občanov mesta Vrútok a spolu s vami chrániť a zveľaďovať záujmy nášho mesta. S úctou a veľkým ďakujeme

Peter Stankoviansky
a **Martin Gašparík**

-inzercia-

Vianočná kapustnica
pre sociálne slabých a ľudí bez domova
Vrútky - pešia zóna

23.12.2014 o 10.00 hod.
Pod záštitou primátora Ing. Miroslava Mazúra,
Mestskej polície a priateľov Lukáša Ďuranu.

Ďakujem
za vaše
hlasy

Michal Kuric

-inzercia-

gaya

najvyššia kvalita
najnižšia cena

internet
televízia
telefonovanie

www.gaya.sk
043 - 324 0000

nová optická sieť vo Vrútkach

-inzercia-

UROLOGICKÁ AMBULANCIA UROFIT VRÚTKY

Ul. 1. čs. brigády 3231
(budova lekárne
Cyrila a Metoda)

MUDr. Juraj Svitač, CSc.

Zmluvná ambulancia
24 Dôvera a 27 Union

Tel. 0948 202 401

-inzercia-

VRÚTOČAN * Vydáva: Mesto Vrútky, Matušovičovský rad 4, 038 61 Vrútky, IČO 00 647 209

* Adresa redakcie: Ul. 1. čs. brigády 14, 038 61 Vrútky * **Tel: 043/4281 203**

* **E-mail: vrutocan@vrutky.sk** * Nevyžiadané rukopisy a fotografie redakcia nevracia

* **Stanoviská v jednotlivých článkoch môžu a nemusia odrážať stanovisko redakcie*** Redakcia si vyhradzuje právo na úpravu, rozsah, grafické spracovanie článkov * **Jazyková redaktorka: Elena Režná**

* Redakčná rada: **Zodpovedná redaktorka: Bc. Miriam Migátová**, Členovia: Božena Blahušiaková, Mgr. Bohuslav Figura, Mgr. Juraj Gorilák, PhDr. Zora Mintalová Zubercová, * Grafická úprava: redakcia,

* **Obálka: Katarína Lahutová** * Uzávierka dopisovateľských materiálov do 17. dňa v mesiaci

* Tlač: Neoprint Plus, s. r. o., Za mostom 2, Vrútky * Číslo red.: 260/1991, * EV 4953/14 * ISSN 1339-6730

* Náklad: 3200 ks, december 2014

Silvestrovský beh zdravia

Mesto Vrútky

XXXIV. ročník

Tatranský amatérsky triatlon Martin

Mesto Vrútky a Triatlónu a TAT Martin
(Tatranský amatérsky triatlon)
poskytujú všetkým bežcom a milovníkom pohybu na Silvestrovský beh zdravia do Vrútok.
Štart XXXIV. ročníka je na petej ulici

31.12.2014 o 10:00 hod.

na pretekoch ľahkej trať o dĺžke 10 km v centre mesta.

Príhlásenie sa elektronicky

www.tatratlon.sk

do 30. decembra 2014.

Najneskôr pri prezentácii dňa 31. decembra 2014 od 8:30 do 9:45 hod.

Štartovné 5 €

Mestská knižnica Hany Zelinovej vo Vrútkach

oznamuje svojim čitateľom a návštevníkom, že sťahuje svoje pracovisko do novozrekonštruovanej budovy

Kultúrnej sály Kriváň (prízemie)

V období od

15. decembra 2014

do

15. januára 2015

bude knižnica zatvorená

– nebude poskytovať

výpožičné a informačné služby.

Počas celého obdobia

bude prebiehať sťahovanie

a revízia knižného fondu.

Z tohto dôvodu

žiadame čitateľov

o vrátenie vypožičaných kníh

v termíne do

12. decembra 2014.

Ďakujeme za pochopenie.

KNIŽNICA

SA SŤAHUJE

Poslušné deti dostanú sladkú odmenu

Mikuláš v meste

8. 12. 2014 (pondelok) **od 15.00 hod.** *poisť zjenu pri umelom ľadisku*

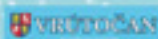
Poslušné deti dostanú sladkú odmenu

kultúra šport
MESTA VRÚTKY

medialné partner

TURIEC ONLINE
DOBRE TRAVY A REGIONY